

ŽUPAN

KLASA:322-05/18-01/1

URBROJ:2198/1-01-20-56

Na temelju članka 71. Zakona o zaštiti životinja („Narodne novine“ broj 102/17,32/19), članka 27. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 07/10, 1/10.4/12, 2/13, 14/13, 3/18) na prijedlog Koordinacijske radne skupine za primjenu propisa iz područja zaštite životinja, župan Zadarske županije dana 5. ožujka 2020. godine donosi

PROGRAM KONTROLE POPULACIJE NAPUŠTENIH PASA

NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

UVOD

Na području Zadarske županije u ruralnim ali i urbanim područjima, luta veliki broj napuštenih pasa. Napušteni pas je svaki pas koji nije pod izravnom kontrolom posjednika ili ga se ne sprječava u lutanju, uključujući izgubljenog i napuštenog psa (pas koji ima posjednika, ali ipak slobodno luta i nije pod izravnom kontrolom ili ograničenjem kroz određeno vrijeme, pas koji slobodno luta i nema posjednika, divlji pas, što je ustvari domaći pas koji se vratio u divlje stanje i više nije izravno ovisan o ljudima).

Svi oni predstavljaju rizik za zdravlje i dobrobit ljudi, jednako kao i za zdravlje dobrobit životinja. Pojedini nose širok raspon patogena, pod utjecajem regije i staništa, te ih šire i prenose drugim životnjama i ljudima. Bolesti koje se tako šire variraju od relativno blagih, koje mogu proći neopaženo, do teških kroničnih poremećaja (npr. ehinokokoza) i fatalnih bolesti (npr. bjesnoća). Oni mogu napadati ljude, njihove kućne ljubimce te stoku, a nerijetko uzrokuju i prometne nesreće. Često izravno djeluju i na javno zdravstvo zato što žive u lošim uvjetima (glad, kronične bolesti kože, nedostatak sigurnog mesta za boravak i sl.) te neizravno kada se koriste neodgovarajuće mjere kontrole populacije (pučanje na pse, trovanje, nehumano hvatanje).

Program kontrole populacije napuštenih pasa na području Zadarske županije (u dalnjem tekstu: Program) usmjeren je na upravljanje populacijom napuštenih pasa i kontrolu

rizika koju ova populacija predstavlja, uključujući i njezino smanjenje kada se smatra neophodnim, a temelji na dugoročnom, integriranom, sveobuhvatnom i humanom pristupu.

Svrha Programa je prvenstveno zaštita zdravlja ljudi, ali i zaštita života, zdravlja dobrobiti životinja jer psi latalice trpe čitav niz problema kao što su pothranjenost, bolesti, povrede u saobraćajnim nesrećama, povrede stečene u borbama, zapuštenost i nebrigu.

1. CILJEVI PROGRAMA

Ciljevi programa kontrole populacije napuštenih pasa:

1. smanjenje broja napuštenih pasa,
2. poboljšanje zdravlja i dobrobiti populacije pasa u vlasništvu i napuštenih pasa,
3. pomoć u stvaranju i održavanju imuniteta bjesnoće ili populacije pasa slobodne od bjesnoće,
4. smanjenje rizika drugih zoonoza, osim bjesnoće,
5. upravljanje drugim rizicima za ljudsko zdravlje (npr. parazitarne bolesti),
6. podizanje javne svijesti u području zaštite životinja
7. promicanje odgovornog posjedovanja pasa
8. prevencija uništavanja okoliša i drugih životinja,
9. prevencija ilegalne trgovine.

2. ZAKONODAVNI OKVIR

Sukladno članku 62. stavku 5. Zakona o zaštiti životinja („Narodne novine“, broj 102/17,32/19., u dalnjem tekstu Zakon) način postupanja s napuštenim ili izgubljenim životnjama propisuju općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave, temeljem članka 75. Stavak 3. Zakona koji propisuje dužnosti prema kojem nadzor nad provedbom općih akata, provode komunalni redari i članka 84. Zakona kojim je definirana mogućnost prema kojem komunalni redar ima pravo i obvezu naplatiti novčanu kaznu propisanu općim aktom predstavničkog tijela JLS ako u nadzoru utvrdi povredu u skladu s člankom 75. stavkom 3. Zakona. Naplaćena sredstva su prihod JLS i koristit će se za potrebe zbrinjavanja napuštenih i izgubljenih životinja.

Za održivost i provedbu Programa važna je usklađenost sa važećim zakonskim propisima na državnoj i lokalnoj razini, te efikasna primjena propisa putem savjeta, upozorenja, opomena i kazni napisljeku sudskim postupkom.

3. MJERE I AKTIVNOSTI

1. Edukacija u cilju podizanja javne svijesti u području zaštite životinja

Ponašanje ljudi je upravo onaj faktor koji u najvećoj mjeri utječe na dinamiku populacije pasa. Stoga je, dugoročno, edukacija jedan od najbitnijih elemenata sveobuhvatnog pristupa upravljanju populacijom pasa latalica. Edukacijske inicijative trebaju ići u pravcu poticanja odgovornog posjedovanja pasa što uključuje poticanje interakcije ljudi-životinje, registraciju i identifikaciju pasa, sprječavanje bolesti, naročito bjesnoće i ehnokokoze, sprječavanje negativnih učinaka pasa na zajednicu preko zagađenja (npr. fekalija i buka), rizika za ljudsko zdravlje putem ugriza, uzrokovanjem prometnih nesreća i rizika za druge pse, divlje životinje, domaće životinje i druge vrste kućnih ljubimaca, te kontrola razmnožavanja pasa koja je obvezna i predstavlja odgovornost posjednika psa koji je dužan osigurati kontrolu razmnožavanja životinja koje su pod njegovim nadzorom i koje će se na području jedinice lokalne samouprave (u dalnjem tekstu JLS) kontrolirati putem komunalnih redara i sa kojim će biti upoznati predstavnici JLS na sastanku koordinacijske radne skupine.

Komunalni redari ovlašteni su za nadzor nad provedbom općih akata koje donosi JLS, te o svakom postupanju suprotno odredbama Zakona za koje nije nadležan, komunalni redar obavještava veterinarsku inspekciju.

Edukativne aktivnosti imaju za cilj stjecanje znanja i vještina, te promjenu stavova ponašanja:

- ciljana edukacija o zakonskim propisima na svim razinama
- seminari i predavanja u školama, letci, brošure, oglasi, panoi,
- dizanje razine javne svijesti kroz štampu, radio i TV,
- direktno uključivanje ljudi kroz ciljane skupine u lokalnoj zajednici,

Provođenjem navedenih edukativnih aktivnosti utječe se na svijest javnosti posebno u dijelu odgovornog držanja pasa kao što su:

- označavanje pasa koji imaju vlasnika (mikročipiranje) i upisivanje pasa u Središnji upisnik pasa,
- redovito cijepljenje i tretiranje nametnika,
- poticanje udomljavanja pasa,
- kirurška / kemijska sterilizacija,
- kemijsku kontracepciju,
- odvajanje ženki za vrijeme estrusa od nesteriliziranih mužjaka,

- uvjeti i način držanja kućnih ljubimaca u skladu sa člankom 51. stavka 5. Zakona o zaštiti životinja, predstavnička tijela jedinice lokalne samouprave će propisati svojim aktima.

2. Sklanjanje napuštenih pasa

Poslove sakupljanja napuštenih ili izgubljenih životinja organiziraju i financiraju jedinice lokalne samouprave. Sakupljanje napuštenih pasa obavljaju skloništa za životinje koja za to moraju biti primjereno opremljena vozilima za prijevoz pasa i imati opremu i osoblje osposobljeno za navedene poslove. Hvatanje, prijevoz i držanje pasa u skloništima za životinje moraju se obavljati bez nepotrebne patnje, боли i straha životinja.

Osnivači skloništa dužni su podatke o napuštenim i izgubljenim kućnim ljubimcima evidentirati putem jedinstvenog informacijskog centra za napuštene i izgubljene životinje u Upisniku kućnih ljubimaca koji vodi nadležno tijelo, a kojem se pristupa preko poveznice: <https://jic.mps.hr>, u skladu s člankom 68. Zakona o zaštiti životinja.

Za lakše obavljanje poslova sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja te podataka vezano za njih, osnivači skloništa osigurat će putem svojih mrežnih stranica dostupnost evidentiranja životinja radi lakšeg pronaleta i udomljavanja životinja, a sukladno članku 68. Zakona o zaštiti životinja.

3. Uklanjanje pristupa resursima (hrana i piće) u javnom prostoru

Kako bi se ograničilo lutanje, naročito u određenim područjima gdje se psi ne toleriraju (npr. škole i javni parkovi) pristup resursima kao što je hrana treba biti ograničen. Ovo se može postići:

- redovno uklanjanje smeća,
- ograđivanje lokacija za prikupljanje i odlaganje smeća,
- kontrola nad uklanjanjem leševa i iznutrica,
- korištenje kanti koje sprječavaju hranjenje životinja, kao one s teškim poklopциma, ili stavljanje kanti van dohvata životinja,
- edukacija ili provedba mjera kako bi se spriječilo bacanje smeća i prema tome slučajno hranjenje psa i zaustavljanje namjernog hranjenja pasa
- postavljanje novih kanti tamo gdje su oštećene ili nedostaju.

Ove aktivnosti treba sprovoditi pažljivo i u suradnji sa mjerama koje smanjuju lutajuću populaciju, kako bi se nakon uklanjanja izvora hrane za životinje koje lutaju spriječilo njihovo izgladnjivanje, odnosno kako bi se isti uklonili s javnih površina na adekvatan način te bili zbrinuti u sklonište za životinje.

4. DIONICI U PROVEDBI PROGRAMA:

U razvijanju i provođenju Programu sudjeluju i odgovorni su: nadležno Ministarstvo, jedinica regionalne (područne) samouprave, jedinice lokalne samouprave, veterinarske organizacije i veterinarske prakse, posjednici pasa, udruge za zaštitu životinja, te sve organizacije i/ili pojedinci koji su zainteresirani doprinijeti zaštiti životinja.

Za provođenje Programa potrebno je osigurati ljudske resurse, finansijska sredstva i potrebnu infrastrukturu.

Jedinica regionalne (područne) samouprave

- obavezna je osnovati i organizirati rad Koordinacijske radne skupine koja se sastoji od predstavnika JLS, regionalne samouprave, predstavnika skloništa za životinje, predstavnika udruga za zaštitu životinja, predstavnika upravnog tijela jedinice lokalne samouprave nadležnog za komunalno gospodarstvo, predstavnika policijske uprave, veterinarskog inspektora, a po potrebi i predstavnici drugih pravnih i fizičkih osoba,
- osigurati prostor i tehničku podršku za održavanje sastanaka i rad koordinacijske skupine.
- imenovati osobu odgovornu za dobrobit životinja koja je i član Koordinacijske radne skupine
- donijeti Program kontrole populacije napuštenih pasa
- ako na području jedinice regionalne samouprave nije osnovano sklonište za životinje od strane fizičkih ili pravnih osoba ili jedinica lokalne samouprave, isto osniva županija. Troškove osnivanja snose JLS i područne (regionalne samouprave)

Jedinice lokalne samouprave

- propisuje uvjete i način držanja kućnih ljubimaca (pasa) u skladu s njihovim potrebama, na način koji ne ugrožava zdravlje i sigurnost ljudi i životinja
- propisuje način postupanja s napuštenim ili izgubljenim životnjama
- mogućnost propisivanja trajne sterilizacije kao mjeru za napuštene ili izgubljene životinje
- nadzor provedbe obveznog mikročipiranja pasa određenog propisom o veterinarstvu, kao posjednika pasa čiji psi nisu upisani u Upisnik kućnih ljubimaca
- imaju mogućnost pristupa podacima Središnjem upisniku kućnih ljubimaca
- financiraju poslove sakupljanja napuštenih ili izgubljenih životinja
- mogu sklopiti Ugovor sa skloništem o sakupljanju i zbrinjavanju napuštenih životinja ili izgubljenih životinja
- mogu samostalno ili sa drugim JLS osnovati sklonište
- financiraju troškove skrbi, sterilizacije, označavanja i veterinarske zaštite napuštenih ili izgubljenih životinja u skloništu kojeg su osnovale jedne ili više JLS ili u slučaju sklapanja Ugovora o sakupljanju odnosno zbrinjavanju životinja
- radi na informiranju i podizanju svijesti javnosti, osobito mladih o zaštiti životinja

Komunalni redari

- ovlašteni su za nadzor nad provedbom općih akata koje donosi JLS, te o svakom postupanju suprotno odredbama Zakona za koje nije nadležan, komunalni redar obavljaštava veterinarsku inspekciju.
- ovlašteni su prikupljati podatke, uzimati izjave stranaka i drugih osoba, očitavanje mikročipa te obavljati i druge radnje u svrhu nadzora te podnijeti kaznenu prijavu ili optužni prijedlog.

Policija

- sukladno posebnim propisima i svojim ovlastima pruža pomoć komunalnom redaru ako se prilikom nadzora ili izvršenja pravomoćnog rješenja očekuje ili pruža otpor.

Skloništa

- mogu ih osnovati fizičke ili pravne osobe
- obavljaju djelatnost temeljem rješenja koje donosi nadležno tijelo
- način i uvjete držanja životinja u skloništu propisuje nadležno tijelo
- sklonište prima prijave o napuštenim ili izgubljenim životnjama, prihvata i smješta izgubljene i napuštene životinje
- moraju osigurati veterinarsko-zdrastvenu zaštitu životinja, označavanje pronađenih neoznačenih pasa u roku od deset od dolaska u sklonište, trajnu sterilizaciju pronađenih pasa i mačaka nepoznatih vlasnika, udomljavanje životinja oglašavanjem putem sredstava javnog priopćavanja i na druge načine, vode evidenciju o pronađenim životnjama i dalnjem postupanju s njima.

Veterinari (veterinarske inspekcije, veterinarske ambulante)

- skrb o zdravlju životinja kroz preventivne mjere, dijagnostiku i liječenje
- uočavanje slučajeva opasnih zaraznih bolesti, slučajeva zanemarivanja ili ozlijedivanja životinja.
- Vode evidenciju i upisuju podatke o kućnim ljubimcima u Upisnik i izdaju propisane isprave o upisu i cijepljenju pasa

Nevladine organizacije – udruge

- bave se područjem zaštite životinja i važan su partner nadležnih tijela, jedinica lokalnih i regionalnih samouprava i skloništa
- važna uloga u podizanju svijesti javnosti i njihov volonterski rad i angažman u brzi oko napuštenih životinja
- Udruge mogu dati stručne i korisne informacije o odgovornom posjedovanju i držanju životinja, postupanju s psima, provedbi programa sterilizacije i kastracije

Posjednici pasa

- dužni su uvjete držanja pasa prilagoditi njihovim potrebama i osigurati da držanje, postupanje i kretanje pasa ni na koji način ne ugrožava zdravlje i sigurnost čudi, osobito djece i drugih životinja
- moraju osigurati kontrolu razmnožavanja psa, zbrinuti mладунčad
- snose troškove zbrinjavanja mладунčadi
- uzgoj pasa za daljnju prodaju ne može se obavljati bez prethodnog Rješenja o registraciji uzgoja, koje donosi nadležno tijelo.

5. KONTROLA

Temeljem članka 75. Zakona o zaštiti životinja provodit će se sljedeće: Kontinuirano i efikasno provođenje nadzora nad provedbom propisa u području zaštite životinja od strane nadležnih tijela (upravljanje nadzor, inspekcijski nadzor i nadzor nad provedbom općih akata), naplata novčanih kazna, te poduzimanje svih raspoloživih mjera da se sankcioniraju prekršitelji, neophodna je mjera da bi se postigla dugoročna dobrobit za životinje i za dobrobit lokalne populacije, a sve to u smislu članka 80. i članka 84. Zakona.

6. PROVEDBA PROGRAMA

Program se donosi za petogodišnje razdoblje. Provedba mjera i aktivnosti ovisit će o stanju populacije napuštenih pasa na području Zadarske županije i osiguranim proračunskim sredstvima za tekuću godinu, a sukladno pozitivnim zakonskim propisima.

7. ZAVRŠNA ODREDBA

Program stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljen u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

